

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

**щодо проекту Закону про внесення змін
до Кримінального процесуального кодексу України
(щодо строків розгляду клопотання
про застосування запобіжного заходу)
(реєстр. № 4305 від 25 березня 2016 року)**

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 06 вересня 2016 року (протокол № 50) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України (щодо строків розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу) (реєстр. № 4305 від 25 березня 2016 року), поданий народним депутатом України Тетеруком А.А. (далі - Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту його метою і завданням є уточнення строків розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу, встановлених статтею 186 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) та недопущення зловживання підозрюваним або обвинуваченим своїми процесуальними правами з метою свідомого та не виправданого скорочення строків розгляду слідчим суддею, судом клопотання про застосування, зміну запобіжного заходу.

Законопроектом пропонується внести зміни до статті 186 КПК України та уточнити строки розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу, в тому числі, в разі якщо після надходження до суду такого клопотання підозрюваний, обвинувачений, їх захисник подадуть до суду клопотання щодо реалізації прав, передбачених статтею 42 КПК України, або якщо за вимогою підозрюваного, обвинуваченого їм буде забезпечене невідкладне надання медичної допомоги або перебування у медичному чи психіатричному стаціонарі, а також встановити порядок фіксування часу початку та закінчення судової перерви у визначених випадках.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

У Конституції України визначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8), людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю (стаття 3). За приписом частини другої статті 19 Основного Закону України органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Виключно законами України визначаються, зокрема судоустрій, судочинство, організація і діяльність прокуратури, органів дізнання і слідства (пункт 14 частини першої статті 92). Прийняття законів належить до повноважень Верховної Ради України як єдиного органу законодавчої влади в Україні (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України).

Згідно із статтею 29 Конституції України кожна людина має право на свободу та особисту недоторканість (частина перша); ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом (частина друга); у разі нагальної необхідності запобігти злочинів чи його перепинити уповноважені на те законом органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обґрунтованість якого протягом сімдесяти двох годин має бути перевірена судом (частина третя).

Відповідно до Рішення Конституційного Суду України № 17-рп/2010 від 29 червня 2010 року положення статті 29 Конституції України визначають затримання, арешт і тримання під вартою як примусові заходи, що обмежують право на свободу та на особисту недоторканність особи і можуть застосовуватися тільки на підставах та в порядку, встановлених законом.

Крім того, варто зазначити, що процесуальні норми, які регламентують порядок і строки затримання, закріплено не тільки Конституцією України, а також низкою міжнародно-правових актів, зокрема Загальною декларацією прав людини (1948 року), Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод (1950 року), Міжнародним пактом про громадянські та політичні права (1966 року), Конвенцією ООН проти катування та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність видів поводження та покарання (1984 року) тощо.

Так, Зводом принципів захисту всіх осіб, які піддаються затриманню або ув'язненню у будь-якій формі, ухваленим Резолюцією 43/173 Генеральної Асамблеї ООН від 09 грудня 1988 року, встановлюється, що арешт, затримання чи ув'язнення здійснюються тільки у суворій відповідності з положеннями закону та компетентними особами чи особами, які уповноважені законом для цієї мети.

В даному випадку таким законом є Кримінальний процесуальний кодекс України, до якого і вносяться відповідні зміни.

Водночас, потребує додаткового обґрунтування запропонований Законопроектм строк розгляду слідчим суддею, судом клопотання про застосування або зміну запобіжного заходу *протягом дванадцяти годин з моменту надходження такого клопотання*, але не пізніше сімдесяти двох годин з моменту затримання підозрюваного, обвинуваченого або з моменту надходження до суду клопотання, якщо підозрюваний, обвинувачений перебуває на свободі, чи з моменту подання підозрюваним, обвинуваченим, його захисником до суду відповідного клопотання. Наприклад, при надходженні до суду клопотання про застосування або зміну запобіжного заходу близько 18 години, при потребі допиту свідків, враховуючи оптимальний час для їх виклику на судовий розгляд, тощо.

Разом з тим, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України (щодо строків розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу) (реєстр. № 4305 від 25 березня 2016 року), поданий народним депутатом України Тетеруком А.А., не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П.КНЯЗЕВИЧ